

NOVI
ZVON

Revija za sodobno književnost
december 2020

KAZALO

POEZIJA	5
Aljaž Pestotnik	6
***	6
Sara Nuša Golob Grabner	7
<i>Minuta preko</i>	7
<i>Ne glej na uro</i>	8
<i>Čutim te v maternici</i>	9
<i>Kostanji</i>	10
Katarina Ferk	11
<i>(poletni haikuji)</i>	11
Nela Poberžnik	12
<i>(M)laj</i>	12
<i>Kavčuk</i>	14
Sonja Grmovšek	15
<i>Točka sreče</i>	15
<i>Zataknjena</i>	16
Dominik Lenarčič	17
<i>Družbena železarna</i>	17
<i>Nebo</i>	18
Zarja Nemec	19
***	19
Timotej Novakovič	21
<i>Sonata</i>	21
Zala Marolt	23
<i>Sedi poleg mene in ostani.</i>	23

PROZA	25
Lotica in Valter Gorenc	26
<i>Problemi s poezijo</i>	26
Rok Gominšek	31
<i>Sprehod na leto</i>	31
STRIP	33
Janez Grm	34
<i>Rešitev</i>	34
DRAMA	37
Urša Majcen	38
<i>Kozmonavt</i>	38
B(R)LOG	84
Vonj po knjigah	85

The image features a dark blue background with a large, horizontal, teal-colored brushstroke in the center. Overlaid on this brushstroke and the background are several white lines that intersect to form a series of triangles and diamonds, creating a geometric pattern. The word "POEZIJA" is written in a bold, dark blue, sans-serif font across the middle of the teal brushstroke.

POEZIJA

Aljaž Pestotnik

spomniti se vrat pri dispanzerju za mentalno
zdravje in spomniti se biti sam ali sama in nič ne
zaleže – vse, kar ostane, je samo še prazno
mrmranje sredi glave in to je vse, kar imaš, pa veš,
da je samota.

prespiš svoje slabosti in se zbudiš v svet, kjer je
vsa žalost minila in je ostala samo še bridkost; svet,
a si zamenjal eno bolezen z drugo? pravi virusi so
še vedno trpki, trdi in sivi in nič ne bo zaleгло.

srce seže po zlatu,
kovanec pade med prste,
ogledalo pozdravi narcisa,
telo sprejme tuje telo,
svinec prebije nežnost,
vse se bo končalo
še ob koncu.

Sara Nuša Golob Grabner

Minuta preko

Bolj nor kot Neron,
jaz pa vsa oranžna od tebe
in zate obsedena z lapis modro,
namenjena deževati
po vsem, kar me spomni nate,
da bo mokro in noro
in označeno
z žalostinko drogiranja,
ki je bilo manj kot droga,
več kot ljubezen,
nekaj onkraj,
voda skozi prste.
Nekaj slutim tik za vetrom.

Ne glej na uro

Živo srebro se pretaka
skozi zareze
in posrebri konice nohtov,
ki se stegujejo proti zvezdam
in se tresejo
od silnosti pogovora,
ki bega v trikotnikih.
Če nisem tisoč smeri,
nisem nič,
zato mi nebo stiska glavo
v kristal,
ko mislim na
Italijo,
Grčijo,
Maroko,
ko mislim
na vse kraje, kjer me ni,
in na vse, kar nisem.
Tkalka, obdana z ogledali,
bo vedno šla v čoln,
ker je bolj prav,
kot je nemoralno,
in ko bo izjokala vso oglje,
bo pogrešala kašelj,
zato jo občudujem,
zato pustim, da ametist kaplja
na moje čelo,
in pogrešam, kar še pride.

Čutim te v maternici

Skoraj sem ji zamerila,
da se školjčno razpre,
ko pomislim
na poletno sadje, ki ga nihče ne je.

Skoraj sem ji zamerila,
da se potem iz nje izhajajoč
trese vsaka žila,
obljubljeno ljubljenje, neizpolnjeno.

Niti so vedno rdeče,
od nožnice do grla,
do naježene kože.

Skoraj sem ji zamerila,
da sem sanjala,
da mi je v njej umrl in se razblinil
otrok.

Skoraj sem ji zamerila,
da se mi ob vsem krčenju
ni priklonila.

Ko pomislim
na odtekle maline,
na družino, ki je voskana,
se treseva skupaj.

Polni sva do roba.

Kostanji

Prosim, obrni se stran,
v tem gozdu
ravnokar nekaj iščem
s prstom.

Rast v popolnost
je izgubljena bitka.

Zavezanost tradicionalni ljubezni
je odvezana.

Postala sem bolj lunarna,
kot sem si želela,
a v moji manični spremenljivosti
je veliko miru,
ko je sprejeta.

Našla sem ljubezen,
izsevajoča
lakoto po impulzih,
pričakujoča nekaj kratkega.

Toliko, da se pregrešim,
da sem zadostno napačna
za to leto.

Zjutraj si mi rekel,
da pod pazduho dišim
po kostanjih.

To je zaenkrat
vse, kar potrebujem.

Katarina Ferk

(poletni haikuji)

češnjevci

vroči paradižniki

ljubijo

usta kot žgoča sonca

sivka

ko krvavim iz mene

padajo

zvezde z vonjem po sivki

marmelada

krvavo robidovje

umira

ob škrlatnem večeru

Nela Poberžnik

(M)laj

zgodbe so privezale volka na luno
kjer prirejajo nore čajanke
in zrejo obrazu v čas
»nekega dne bo jutro padlo v sonce«
prerokujejo in se pizdijo
zakaj volk spet tuli v luno

nevede da luna tuli v volka

pridi kdaj tulit vanjo
med zemljo in zrak
ko silovito entitira
greva bosa po travi
gola v mrak
da bo votlo in pogubno

ko se izrežem

zamašim dupline s tujimi
nisem zlobna
samo zlo zjebana
samo vrstni red se spreminja
ostalo ostaja
beseda
stkana iz telepatskih vezi

vcepljen dvom
kaj je narobe z mano

kaj ni

moja glava je lahko balon
ne zaupam
ljudem ki se dolgočasijo
v tišini

zaprem se v kraj
brez vrat
odzovem se na žvižg
s šopom kač
nisem kr en cucek
ampak kerber
dresiraj me

če si upaš

Kavčuk

Izcediti židkost
omare imajo zlobne oči
ključno je
da ti je neudobno
rojevam hipoteze
bolj se odpiráš
manj si svet
kriči mi iz ušes
ne poustvarjaj
ne zapoveduj
če si pobrijem glavo z las
mi mogoče
nikoli več ne zraste
vržem se s konja
črne ustnice utihnejo
poletje je odšlo
ko je bil čaj kuhan.

Sonja Grmovšek

Točka sreče

V poletno brezčasje
vpenja sončni vzhod
svoje barve -
školjčim se vase.

Zataknjena

Ležim na dnu oceana in
na pokajočem horizontu
štejem zvezde. Prerisana
ozvezdja shranim
v svoj zemljevid
spomina
ter iščem pot domov.

Dominik Lenarčič

Družbena železarna

Oni
so za žlindrastega človeka
ustvarili poseben kalup.
V njem lahko ta
ulije telo
za drugega.

Nebo

Železni obraz,
na majavem mostu
zre v vodo.
Nebo mu vrača
srep pogled.

Na robu.
Nasmeh upornika
zasije skozi železo.
Skok v vodo
bo razbil nebo.

Zarja Nemec

Izpulila si bom las
po las
po las
da bo lobanja razgaljena
da bo koža izmučeno pordela
zadržala bom cunami v očeh
in vrtela se bom v krogu
in se drla klinc gleda
in umrla bom šele
ko bo pljuča zalila
lastna gosta slina
in obležala bom na hladnih ploščicah
mačka mi bo pogrizla blazinice na prstih
in moj račun za tv bo ostal v zaprti kuverti ...

Po babičinem receptu
je zamesila testo,
na tanko narezala jabolka,
jih posula s cimetom
in preveč sladkorja,
pa si je rekla kaj potem
in maso zavila v mokasto odejo.

Obliznila si je prste,
rdeč pikčast pekač položila v pečico,
sedela je tam, opazovala
spremembo barve v temnejši odtenek
in kričala je,
ko je vroče jabolčno meso
glasno žgalo njen jezik.

Timotej Novakovič

Sonata

v najini predsobi se nahaja
majhen škipajoč predal

s svojimi napevi
je prišel kak mesec ali dva
po težko pričakovani vselitvi
in od takrat
njegovo naraščajoče cviljenje
pridno beleži dneve
najinega skupnega življenja

kot zapornik s kredo
z vsakim tonom
nariše tanko črto
v napeto zbeganost
ki se kot jutranji zadah
zažira globoko
v jedra najinih želodcev

medsebojna relacija
dolžina najinega odnosa
ki se razpenja
od kopalnice do kuhinje
od spalnice do dnevne sobe
od balkona pa vse do kleti

ga počasi a vztrajno
intonira

kmalu bo dosegel visoki C
in spet
ne spet
končno bova lahko
normalno zadihala

še dobro
da živiva v najemniškem stanovanju

Sedi poleg mene in ostani.

Vrti se z mano po razmočenem asfaltu,
med belimi oznakami,
kjer sva počez parkirala belega golfa.

Ostani.

Podari mi uro in štela bo čas,
ko mislim nate.
Na mojem zapestju bo bila vsako sekundo.

Ostani.

Ko tvoji prsti božajo strune,
jaz pa se nalašč namrgodim.
Da ne zasačiš, kako me v resnici gane.

Ostani.

Pa čeprav pod drugo streho,
ko sredi noči zrem v mesečino
in sanjam o tebi.

Ostani.

In se ne ustraši,
ko s tebe trgam črna oblačila
in s poljubi zajemam tvojo bit.

Ostani.

Ko z mrkim pogledom
češeš zdravniške izvide,
držeč me za dlan.

Ostani.

Na kožo mi s čopičem maži packe
s palete vseh spektrov.

Jaz sem tvoje platno.

V moj pepel posadite drevo,
ki bo na obali zrlo v morje
in z vejami božalo slane valove.

Sedi poleg mene in ostani.

Tudi ko bom jaz drevo
in ti morje.

The image features a dark navy blue background. A large, irregular splash of orange watercolor paint is centered, with edges that are soft and feathered. Overlaid on this splash are two white geometric shapes: a circle and a triangle. The circle is positioned such that its center is slightly below the horizontal midpoint of the splash. The triangle is oriented with one vertex pointing upwards, its base at the bottom, and its sides extending towards the top corners of the frame. The word "PROZA" is written in a bold, dark navy blue, sans-serif typeface, centered horizontally and partially enclosed by the white circle. The overall composition is minimalist and modern, with a strong contrast between the dark background, the vibrant orange, and the white lines.

PROZA

Lotica in Valter Gorenc

Problemi s poezijo

(odlomek iz romana *Dekle iz štetla* - מיידל פון שטעטל)

Ko je Schlomit na začetku tretjega semestra stopala proti predavalnici, jo je spreletelo, da so pogledi sošolk in sošolcev nekam drugačni kot prejšnje leto. Kdovezakaj je zaznala v njih posmehljiv odtenek. Tudi priletni profesor biofizike Stovarsolowski, ki je bil junija navdušen nad njenimi odgovori, jo je ošinil nekam razočarano in zgroženo.

Še preden bi Schlomit utegnila doumeti, kaj se sploh dogaja, je pred predavalnico anatomije naletela na sošolko, katere ime je čez poletje pozabila, debelo in požrešno, mastnokožo in mastnolaso, ki je zaradi svoje rejenosti – ali, še bolj verjetno, lenobe – hodila na predavanja v trenirki. Zdaj je pred gručico kolegic in kolegov na glas brala iz *Študentskega glasa* in komentirala: »Tvoja rasa je trpela mnogo ... To se nanaša na čifutsko raso, nedvomno! Tudi ta Ester je namig na čifutko, tako da ...«

Ko se je prikazala Schlomit, je utihnila, kot bi odrezal, in tudi zbrani družčini je nemudoma postalo strašno nerodno. Nekateri so jo popihali, izogibajoč se Schlomitinemu pogledu, drugi so jo muzajoče postrani pogledovali.

Schlomit je že nameravala načeti kako običajno konverzacijo o počitnicah ali predmetih novega letnika, a ko je opazila, da še več drugih ljudi drži v rokah odprte *Študentske glase*, je vprašala Heleno: »Kaj pa berete?«

Namesto Helene je odgovorila Anna: »A pa je to ... mišljeno simbolično, za hec, ali resno?«

»Kaj?! O čem govori gospodična Anna?! Nu, schojn! Vos iz?! Vos hakst du mir in kop?!¹« je zavrelo Schlomit. »Vos iz azoj vitzleh in az zurnal?!²«

¹ jidiš: Daj, pohiti! Kaj je?! Kaj govorite o meni?! (dobesedno, nad mojo glavo)

² jidiš: Kaj je tako smešnega v tej reviji?!

Družčina, kolikor se ni razblinila, se je spogledala in naposled je Celestina pomolila Schlomit študentski časopis, odprt na literarni strani: »Kaj res nisi brala?«

V študentskem listu je bila čez celo stran objavljena pesem:

Karol Darski:

Anat³ iz severnih gozdov

Krasna si, čarna lepotica moja,
Iskrena, trda, brhka, samosvoja
Rasa tvoja je trpela mnogo.

Strli meči nedrij so grenkobo,
Zadnjica odeta v usnje strogo,
Ester, dišeči ud, zmehčuje zlobo.

Nebroj zlatih mušic miglja v očeh
Brezdanja kakor kreda se drobi lobanja.
A bolečina sladka ni nikoli greh.

Udarci tvojih bičev zdaj dero
Mi kožo, a oplajajo srce.
Od trpke muke je sladko
V tvoji senci srebati gorje

In zreti žar v obličju tvojem zornem
Skoz zavezo solz, skoz klovna smeh.
Carična strašna po sužnju bornem
Hodi v njegovih srečnih dneh.

³ Anat je krvoločna, okrutna starosemitska boginja vojne, pa tudi ljubezni in plodnosti.

Ljubim vse od té zadane bolečine,
O, ti, iz štetla Venera v krznu!
Mar mi ni za zaklade in graščine
In tudi ne za bedno to življenje –
Tebi le velja vse moje hrepenenje.

»In ... kaj je to takega – pesem pač!« se je po slabi sekundi obvladovanja nasmehnila Schlomit. »Ker se gospodič Darski občasno videva z gospodično Kirszenbaum, nekateri insinuirajo ...«

»Akrostih je,« je v zadregi skomignila Celestina.

»A ga res bičaš? In hodiš po njem – s petkami, ne?« je v zmedi ogorčenja in zvedavosti vprašala Helena in hkrati zavistno ošinila Schlomitine nove salonarje.

Schlomit je komaj čakala konec predavanj. Krepko se je morala zadrževati, da ni tekla po ulicah proti staremu mestu. Ustavila se je pred pivnico *Behemot*, eno od mnogih, kjer je imela študentska bratovščina stalno sobo. V *Behemotu* so se zaradi njegovega leposlovno aludirajočega imena posebej radi zadrževali *Salamandri* z jezikoslovnih in literarnih fakultet. Globoko je vdihnila, si poravnala bluzo, v zrcalcu preverila ličilo in pričesko, nato pa ponosno dvignjene glave zakorakala pod temačne oboke.

Natakarja, ki se ji je vljudno, nekoliko pohotno nasmehnil, je le sovražno ošinila in se usmerila v zadnje prostore, od koder se je vse do ulice razlegala pesem:

Štipendija zapita
in jetra šla so preč.
Rogatka⁴ je nabita
na menzurni meč.⁵

Popivati znamo,
to naš je element,
ja, takle imamo,
to je krakovski študent!

Device od nas bežijo proč,
pri kurbah stalni gosti.
Zamenjali smo dan za noč,
pregrehe so kreposti.

Nečistovati znamo,
to naš je element,
ja, takle imamo,
to je krakovski študent ...

Eden od *Zlatih žezel* je igral na kitaro, drugi na koncertino, razposajena družčina pa je dajala takt s trkanjem (razbijanjem, udarjanjem) z vrčki po mizi.

Schlomit se je ustopila na vratih študentske sobe in presunljivo zavreščala:
»Gospodič Darski!!!«

Pesem – ki ima še veliko kitic in različic in jo prepevajo študentje od Heidelberga do Dorpata, od Gradca do Antwerpna – je potihnila, družbica

⁴ Tradicionalna poljska kapa s ploščatim vrhom in štirimi rogli; nosi jo tudi študentska bratovščina.

⁵ Nabadanje študentskih kap na dvobojevalni rapir je starodaven študentski obred (Landesvater).

se je veselo zazrla v Schlomit in Karol se je s pijano-blaženim pogledom dvignil od mize. Debeli Maks je pohitel proti šanku: »O, moje spoštovanje, Venera v krznu ... mislim, štetlu! Kaj vam lahko prinesem? Šampanjčka? Portovec? Bikovko?«

Schlomit se sploh ni zmenila zanj: »Karol!!! Izdal si ... Oskrunil si najin skrivni obred!!!!!!«

»Ampak Schlomit, nič slabega ...« je Karol obupano sklenil roke, v katerih je še zmeraj držal napol izpraznjen vrček z grbom močerada in žezla.

»Laz mich, du schikker Schlump!!! A ruech in dajn tatn arajn!!!«

⁶Kirszenbaumova je opravila z gospodičem Darskim!!!!«

Karol jo je skušal prijeti za roko, a besna lepotica se mu je izmaknila: »Ne dotikajte se gospodične Kirszenbaum!!! Na fakulteti vsi govorijo samo o tem, kažejo za njo ...!«

»Schlomi, princeska moja,« se je Karol trgal v solzah, »hotel sem te počastiti, te povzdigniti na piedestal – literati so vselej posvečali pesmi svojim muzam ... Tudi roman ti bom posvetil!«

»Kirszenbaumova vam tega ne more prepričati,« je mrazeče siknila Schlomit.

»Vendar je med njo in gospodičem Karolom konec! Nepreklicno!!!!«

⁶ jdiš: Pusti me, ti pijani bednik! Naj demon obsede tvojega očeta! (zelo huda judovska kletev)

Rok Gominšek

Sprehod na leto

V trenirki sem. Itak. V garderobi. In nadaljujem pot v klet ter s police vzamem »une bele šuhe«. Airforce, superge, ki so kot neki BMW-jev džip proti Cliotu ostalih superg na polici. Če vidite tipa z ogromnimi belimi supergami, takšnimi, kakršne nosijo najstnice, potem ste verjetno naleteli name. Že vzamem jakno, ko se obrnem in se odločim, da v njih pač ne bom hodil. Prav zoprna je hoja v njih. Odvržem jih s stopal, jih dam nazaj na polico in vzamem »une modre šuhe«. Lahki in prilegajoči se, primerni za tek in hojo. Niso klasični tekaški, fuj, klasični tekaški. Slaba lastnost, ne morem jih kar nataknit. Torej se sklonim, s prstom, kazalec desne roke je že obrabljen od tega, jim pomagam, da se nadenejo. Na hitro poskočim, v njih bi lahko poletel. Nabit z neko novo energijo odklenem vrata in stopim ven, v svet.

Redko grem v svet, še redkeje grem v svet in ne naravnost v avto. Kako sem privolil v ta sprehod do Mercatorja?! Ma ja, stave, stave, stave. Trije listki, sobota je, sami fiksi, danes bom dobil. Ni variante, da ne. Pa lahko bi šel z avtom, da boste vedeli. Pa pravkar zaklepam vhodna vrata in ne odpiram garažnih. Sprehod na leto odžene zdravnika stran. »Kaj pa, če greš peš, poglej, lepo je, sonček pa to.« Ma ja, ajde, grem, nekaj spremembe v življenju. »Haha, a nisi rekel, da je hoja za upokoјence?« Ja ja, vse sem že rekel. V glavnem, ključ v vratih obrnem proti levim sosedom in se obrnem v svet.

Jo, sosed je zunaj, pozdravit moram tega kretena, ki vsak teden sesa svoje dvorišče. A naj rečem dober dan ali zdravo, ej, dovolj sem že star: »Zdravo.« Tip me pogleda: »Dober dan.« Okej.

Dolga ulica, pa potem še ena dolga ulica pa še ena ulica, ki je dolga, in potem Mercator. Ter moja beznica s stavnim avtomatom. Naravnost tja grem, vplačam, ja, brez skrbi, že pred večerom so šli vsi trije listki po zlu, stavni mojster sem. Obrnem se, zijajo vame, kaj bi radi, saj nimam »unih belih šuhov«.

V Mercatorju mi je neprijetno naročati kruh. Klasika. »Še kaj?« Nasmeh. Nasmeh nazaj. »Ne, hvala.« Pa potem tisto spraševanje, sem bil dovolj vlijuden, zakaj nisem bil bolj razločen, zakaj hodim v trgovino, zakaj zakaj zakaj. Nato se prižge v glavi svetilka. Čips. Ne. Ja. Ne. Pa ja, pa kaj, dva. Enega. Še Laško. Ne. Tako slabo mi še ne gre. Pri blagajni obvezen pogled na naslovnico Slovenskih novic. »Janez vlomil v banko in si sodil sam.« »Obogatela po obisku kapelice.« Pa še vedno čakam na blagajničarko. Nabiram kovance, da me potem ne bo čakala in bom pordečel in se mi bo tresla roka in bom komaj nabral tistih pet kovancev. Super, uspelo mi je pred njenim prihodom.

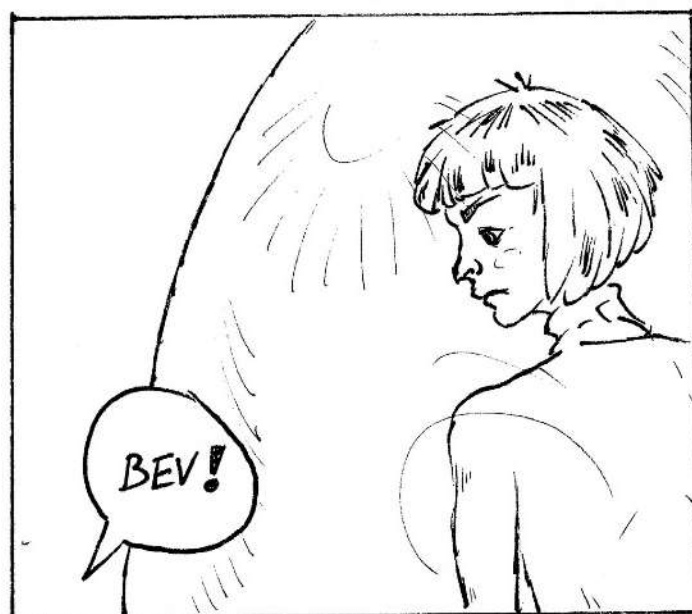
Pred vhodom izdih, čik, vžigalnik, čik pavza. Še nazaj je treba, pizda.

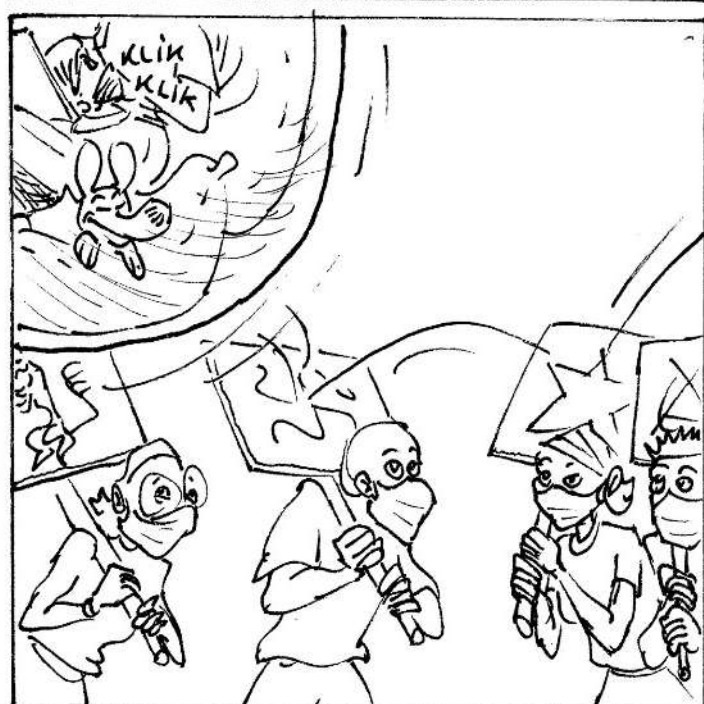

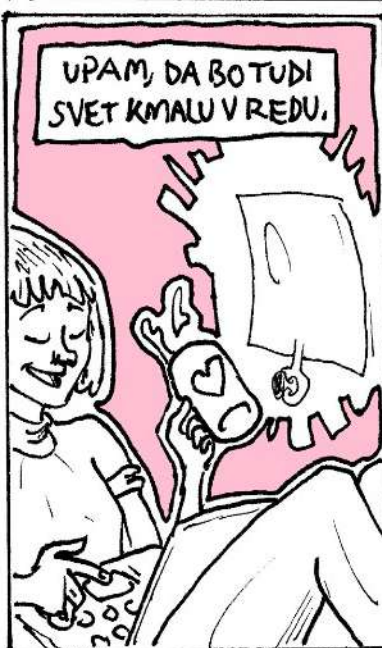
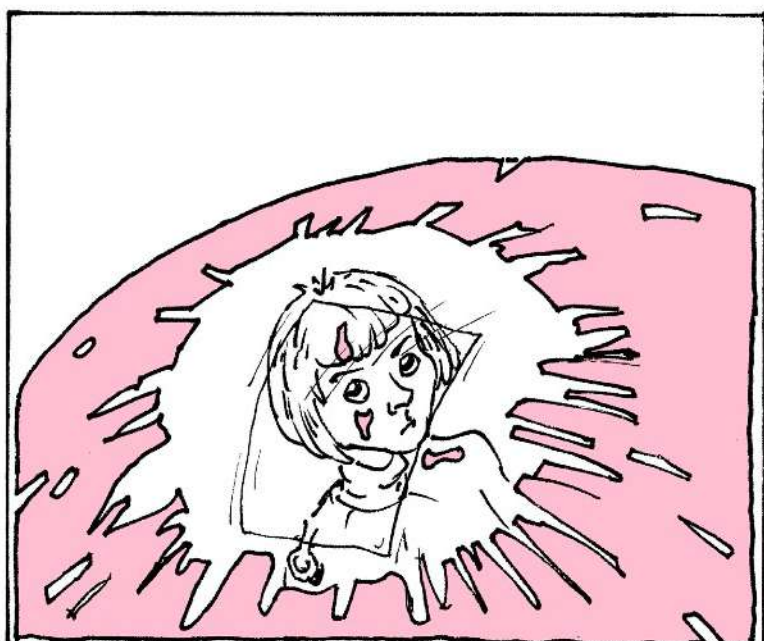
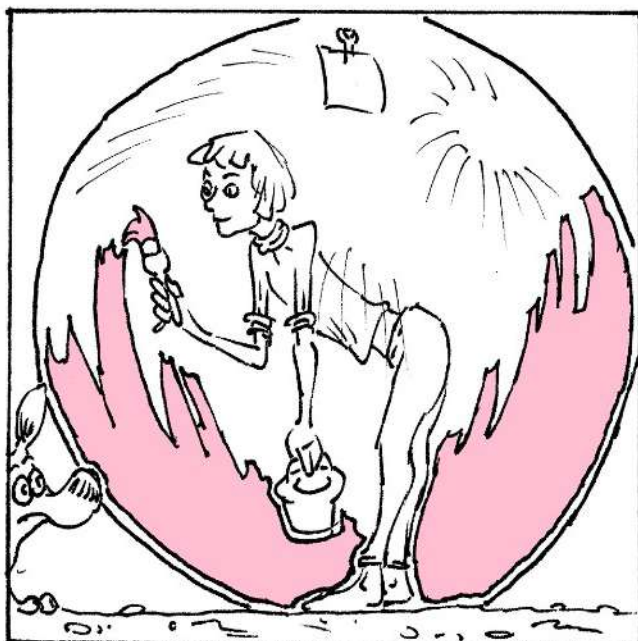
STRIP

RES PTEV

Avtor: grm

The background is a dynamic, abstract composition of thick, expressive brushstrokes in vibrant yellow and deep black. These strokes are layered to create a sense of depth and movement, resembling a stylized landscape or a dramatic sky. Overlaid on this background is a large, white, geometric triangle that points towards the top left corner. The triangle's edges are sharp and clean, contrasting with the textured, painterly quality of the background. Centered within the lower half of the triangle is the word "DRAMA" in a bold, dark blue, sans-serif typeface. The letters are tall and closely spaced, making the word a prominent focal point of the design.

DRAMA

Urša Majcen

Kozmonavt

OSEBE

NIKOLAJ

MAGDA

LENA

KOZMONAVT

KRAJ

Nikolajeva kuhinja.

ČAS

Miklavžev večer.

SLABOTNA RUMENA LUČ RAZSVETLJUJE TEMAČEN ZIMSKI VEČER. SKOZI REŽE MED OKNI SE SLIŠI ODMEV SNEŽNEGA VIHARJA IN NA POLKNICAH SE HITRO NABIRAJO VEDNO VEČJI KUPI SNEGA. POD NJIMI SE ZBIRAJO LUŽICE KONDENZA. MAJHNA RUSTIKALNA KUHINJA RAZKRIVA SLEDÖVE LET ŽIVLJENJA. VSEPOVSOD SO RAZPOSTAVLJENI OBLEDELI CVETLIČNI LONCI, V KATERIH SE BOHOTIJO SKRBNÖ NEGÖVANE RASTLINE Z ZELENIIMI IN RDEČIMI LISTI. POD TANKO ZAPLATO PRAHU LEŽIJO HRAPAVE POVRŠINE, NEOMETANE STENE IN PODBOJI BREZ VRAT, KI BI VODILA V SOSEDNJO SOBO.

NA ISTEM MESTU ZA MIZÖ PRED OKNOM SEDI NIKOLAJ IN MEŽIKAJE ZRE V SNEŽINKE. SUHLJAT ZGUBAN MOŽ V POZNIH SEDEMDESETIH ALI ZGODNJIH ÖSEMDESETIH. TEŽKO BI VIDELI RAZLIKO. JE PAČ V LETIH, KO LJUDJE ZAČNEJO LESTI SAMI VASE, IN TO POČNEJO, DOKLER JIH NE ZMANJKA. ÖČI MU UOKVIRJAJÖ TOPELE GUBE IN NOS MU KRIVIÖ TEŽKA ROŽEVINASTA ÖČALA. PRED NJIM NA MIZI POČIVA VELIKA LESENA ŠAHOVNICA, V ROKAH PA MEČKA ŽE STOKRAT PRELISTANI KATALOG. ZAVZDIHNE, SI SNAME ÖČALA, Z VAJENO KRETNJO POGLADI SVOJ ÖBRAZ IN SI ÖČALA SPET POTISNE NAZAJ NA NOS.

NIKOLAJ JE UPÖKOJEN VRTNAR. KOT ÖTROK JE SANJAL, DA BO ASTRONAVT ALI MARATONEC ALI ŠAHOVSKI VELEMOJSTER. AMPAK TO SPLOH NI POMEMBNO. NIKOLAJ JE VDOVEC.

NIKOLAJ

Europejan čes organizejšon ... juth čemp... čempijonšip ...

NIKOLAJ S PRSTOM POZORNO SLEDI ZANJ PREDROBNEMU TISKU STAREGA KATALOGA.

Kategori ... under ...

Participants ... Aha: *Lena* ... and *koač* ... *N...*

Ni...

N...

Pa to sem jaz!

Lena ... Pa to sem jaz!

LENA

Rekel si, da prideš.

LENA.

Iskala sem te.

DVANAJSTLETNA ZLATOLASA SOSEDA, KI ŽE TRI LETA PRIHAJA K NIKOLAJU NA PARTIJE ŠAHA IN S SVOJO PRISOTNOSTJO MEŠA PRAH.

Rekel si, da boš tam.

LENA, KATERE MAMA CELE DNEVE DELA IN BI RAJE VIDELA, DA SE NJENA MALA PUNČKA UKVARJA S ŠOLO KAKOR S SKRIVNOSTNIM SOSEDOM, KI GA ŽE LEP ČAS NISO VIDELI STOPITI IZ HIŠE.

NIKOLAJ

Mogoče. Rekel sem, da *mogoče* pridem.

LENA

Korake sem ti preštela! Vseh tri tisoč petsto sedem!

LENA, ŠAHISTKA NA EVROPSKEM NIVOJU.

Noben me ni prišel gledat.

LENA, V SKIBUCKAH, S KATERIH ŠE PADA SNEG, KI SE TALI NA NEKDAJ SKRBNO IZBRANI
PREPROGI, ŠE KAR STOJI SREDI NIKOLAJEVE KUHINJE IN JE NEDVOMNO ŠE VEDNO PREVEČ
JEZNA, DA BI SE USEDLA.

A si sploh poskusil?

LENA, TOREJ. KI JE VSE ZAČELA.

NIKOLAJ

Saj sem hotel ... pa se mi ni zdelo prav, da bi ... kar tako prišel ... Kaj bi pa
ljudje rekli?

LENA

Ampak rekel si, da mogoče prideš.

NIKOLAJ ZAJAME SAPO, A GA NAMESTO TOLAŽILNIH BESED POPADE STARČEVSKI KAŠELJ.
KAŠLJA, KAŠLJA, ŠE MALO KAŠLJA IN ...
KONČNO PRIDE DO SAPE.

NIKOLAJ

Kako pa je šlo?

LENA SE BORI Z NASMEŠKOM.
IZGUBI.

LENA

Zmagala sem.

IZ ŽEPA POTEKNE GRDO RUMENO KOLAJNO IN Z NJO NIKOLAJU POMAHA PRED NOSOM. STAREC SI JO POZORNO OGLEDA. V GUBI NAD NOSOM SE MU ZARIŠE SLED PONOSNEGA NASMEŠKA.

NIKOLAJ

Potem si se ...

LENA

Uvrstila, ja. Na evropsko prvenstvo!

NIKOLAJ SE SKORAJ OTROŠKO ZASMEJE, TOKRAT NA VES GLAS.

NIKOLAJ

No vidiš! Sem vedel, da nama bo ratalo prit ...!

LENA

V London!

NIKOLAJ

Prosim?

LONDON. PRESTOLNICA ANGLIJE, BIVŠE ČLANICE EVROPSKE UNIJE, IN MESTO, NATANČNO TISOČ DVESTO TRIDESET KILOMETROV ZRAČNE RAZDALJE ODDALJENO OD LJUBLJANE. TO JE ŠESTSTO ŠTIRIINŠESTDESET NAVTIČNIH MILJ.

LENA

V London greva, na prvenstvo.

NIKOLAJ

A tam je?

LENA

A ni to super?

NIKOLAJ

Ja ... am, daleč je.

LENA

Tebi je vse daleč, *Nikola*.

NIKOLAJ

Nikolaj.

LENA

Kaj?

NIKOLAJ

Nikolaj, ne Nikola. In najprej moraš vprašati svojo mamo ...

Najbolje bi bilo, da bi te peljala ona.

LENA

Če pa ona ne razume. Ona ne ve, kako zelo pomembno je to.

NIKOLAJ

Glej, Lena ...

LENA

Morava iti, Nikolaj!

NIKOLAJ

Lena ...

LENA

Sploh je pa že rekla, da ne more, ker ima preveč dela, in da ne smem sama, in zato me moraš peljat ti!

NIKOLAJ

Lena, jaz ne ...

LENA

Ampak ...

NIKOLAJ

... Niti tvoj dedek nisem, kaj šele ... Rabila bi dovoljenje ... Pa res je daleč ...

LENA

Milijon teh tvojih korakov, verjetno!

NIKOLAJ

No ...

SLABE TRI MILIJONE.

LENA

Vseeno mi je, če jih vse prešteješ, ampak morava iti!

NIKOLAJ

Lena, ne vem ... Saj je samo ...

LENA

Evropsko prvenstvo je. Evropsko prvenstvo in jaz sem zraven! In ti tudi!

Poglej!

NIKOLAJ POGLED SPUSTI NA POMEČKAN KATALOG, V KATEREM JE ŠE VEDNO Z ODEBELJENIM
TISKOM NEOPOREČNO ZAPISANO NJEGOVO IME.

LENA

Saj si moj trener, ane?

NIKOLAJ

Ne, mislim, ja, ampak ...

LENA

Morava it, Nikola!

Prosim.

NIKOLAJ SE SPREHODI DO OKNA. ZA REŽO GA ODŠKRTNE, DA V KUHINJO ZAČNEJO SILITI
HLAD, SNEŽINKE IN VEČER. IZ PREDALA POTEKNE KUPČEK KART. PREMEŠA JIH IN JIH
RAZPOREDI PO MIZI. ŠAHOVNICO ČEMERNO ODRINE NA STRAN. ZAČNE IGRO PASJANSE.

KOZMONAVT

Streha spet pušča.

NIKOLAJ

Šparam za novo.

KOZMONAVT

A za streho šparaš?

VESOLJNI POPOTNIK, KI GA ZAPOSŁJUJE RUSKA VESOLJSKA AGENCIJA. IZREDNO ČEDEN MOŠKI V POZNIH SREDNJIH LETIH, POKLICU PRIMERNO OBLEČEN V BREZHIBEN SKAFANDER IN SVETLEČO SE VESOLJSKO OPRAVO.

NIKOLAJ

Seveda, treba je ...

KOZMONAVT

Za streho?

NIKOLAJ

Ja, za ka... A ... to.

KOZMONAVT

Ja. To.

NADALJUJEM S PRETKANIM PRIDIHOM IRONIJE, KI REDNO NAPOLNJUJE MOJE REPLIKE. S PREZIROM SE SPREHODIM PO HIŠI.

NIKOLAJ

Predaleč je.

KOZMONAVT

Včasih se ti niiti zvezde niso zdele predaleč.

NIKOLAJ

Takrat so se zvezde zdele bližje, kot so.

KOZMONAVT

Roko stegneš in jih utrgaš. Kot otroške sanje.

NIKOLAJ

Ampak v resnici ni tako, ne.

KOZMONAVT

Resnica res ni tako pomembna.

NIKOLAJ

Obljubil sem.

KOZMONAVT

Dokler naju smrt ne loči.

NIKOLAJ

Ne. Obljubil sem za vedno.

KOZMONAVT

Nisi obljubil tudi, da boš dokončal hišo?

NIKOLAJ

Skoraj sem ... !

KOZMONAVT

Lahko bi vsaj stene ometal do konca. In ta barva ...

Nobenih fotografij, nobenih priznanj ... Človek bi si misli, da si vedno živel sam. Kje so spomini? Kje maš svetišče zanj? Ji sploh prižigaš sveče?

NIKOLAJ

To ni tvoja stvar.

KOZMONAVT

Se bojiš, da jo boš užalil, a? Kako glasna misliš, da morava bit, da jo bova zbudila? Le kaj bi draga Magda rekla, če bi slišala za tvoje načrte? Če bi vedela, kaj se ti podi po glavi?

NIKOLAJ

Tišje.

KOZMONAVT

Pomisli, kako grd postane človek, ko se postara. Ves se zguba in koža mu visi na mestih, kjer ni treba. Črni lasje postanejo sivi in oči motne in gnile. Saj je imela zelene oči, a ne?
Ker Lena ima modre. Modre in jasne ...

NIKOLAJ

Pazi na jezik!

KOZMONAVT

Nič ni narobe, če malo sanjaš.

NIKOLAJ

Jaz ne ...!

KOZMONAVT

Še bolje – sanjariš.

NIKOLAJ S PESTJO UDARI PO MIZI. VSTAL BI, ČE BI ZMOGEL.

KOZMONAVT

Potem praviš, da varčuješ za streho?

NIKOLAJ

Ne smem, ne smem je odpeljati brez maminega dovoljenja!

KOZMONAVT

A tako – a si jo že vprašal?

NIKOLAJ

Saj ne bo ... Kaj bi pa ljudje rekli?!

KOZMONAVT

Ljudje že govorijo.

NIKOLAJ

Nič ne govorijo.

KOZMONAVT

Govorijo, govorijo ... Ti pa razmišljaš.

NIKOLAJ

Ne tako!

KOZMONAVT

Seveda ne tako ... Razen včasih.

NIKOLAJ VEDNO RAZMIŠLJA, KADAR JE SAM. IN KER JE VEČINO ČASA SAM, IMA VELIKO PRILOŽNOSTI ZA RAZMISLEK. O ČASU, KI VČASIH TEČE V ČUDNE SMERI, PA O HIŠI, KI JO BO NEDVOMNO NEKEGA DNE ŠE DOKONČAL, PA O ŠAHU, KI GA ŽE TAKO DOLGO IGRA, TUDI O KARTAH, PA O LJUBEZNI, KI ...

NIKOLAJ

Nemogoče je! Star sem.

KOZMONAVT

Star si, ja! Ne mrtev!

NIKOLAJ

Revmo imam, pokojnina mi komaj znese ...!

KOZMONAVT

Koliko ti zmanjka?

NIKOLAJ

Moral bi obnovit potni list ...

KOZMONAVT

Še tri mesece ti velja.

NIKOLAJ

Na letalo bi moral ...

KOZMONAVT

Tudi avtobus pelje.

NIKOLAJ

Pa veš, koliko stanejo karte?!

KOZMONAVT

Prodaj hišo.

NIKOLAJ

Ni prav! Da bi se zdaj kam odpravljaj ...

KOZMONAVT

Redno gibanje podaljšuje življenjsko dobo.

NIKOLAJ

Nisem te klical, da bi mi dajal nasvete!

KOZMONAVT

Ne. To je bonus.

PODAJANJE REPLIK SE SUNKOVITO USTAVI. OBSTOJIVA V NEPRIJETNI TIŠINI. OČARLJIVO
BREZBRIŽNO SE NASMEHNEM IN NAGNEM NAD MIZO. OCENJUJEVA IGRO.

KOZMONAVT

Ne bo se izšla.

NIKOLAJ

Nikoli se ne izide.

PREPOZNAM IZTOČNICO. STOPIM NA STOL, SKOZI OKNO POMOLIM NOGO IN NAKAŽEM SVOJ
ODHOD.

KOZMONAVT

Ustrezi deklici. Pa ne samo zaradi nje.

NIKOLAJ

Saj bo pozabila. Jaz bom pozabil nate, ona name ... Tko to gre. Vseeno je.
Vseeno.

KOZMONAVT

Meni je vseeno, če pozabiš.
Njej ni.

OKNO ZA SEBOJ ZAPREM.

NIKOLAJ PA SE SPET ZAGLEDA V IGRO PASJANSE IN PIKOV DESETICI BREZ USPEHA POSKUŠA NAJTI PRAVO MESTO.

KARTE BESNO POMETE Z MIZE IN ZAČNE KORAKATI V VSE SMERI PO SVOJI MAJHNI KUHINJI, KOLIKOR MU TO PAČ DOPUŠČA REVMA, SEVEDA.

NIKOLAJ

Vlak navadno odpelje ob osmih zjuraj. Pa spet ob osem petintrideset pa devet nič pet in devet petinštiridest, ampak ker je nedelja, odpelje samo vsako uro.

MED KORAKANJEM NIKOLAJ POBERE STAR ČASOPIS Z VOZNIMI REDI, MED PRSTE PA STISNE MAJHEN, PRAV DO KONCA OŠILJEN SVINČNIK. V ZANOSU SE POJA SEM IN TJA IN OČALA MU NENEHNO DRSIJO Z NOSU, ZATO SI JIH VES ČAS PRESTAVLJA NA ČELO IN POTEM SPET NAZAJ NA NOS. RAČUNA NA PAMET, ŠTEVILKE PA SI PIŠE NA ROB STAREGA ČASOPISNEGA PAPIRJA.

NIKOLAJ

Odhod ob 13.45, dve uri Ljubljana–London, povratna karta 180 evrov, z doplačilom za prtljago 250, otroških popustov ni. Potem taksi do hotela in dve nočitvi, 500 evrov, kartici za podzemno in stroški, kosilo in malica, vpisnina 60 evrov, 80 če se uvrstiš ...

LENA

Ko!

NIKOLAJ

Pardon, ko se uvrstiš v drugi krog. Atrogela mi je zmanjkal, 12 evrov doplačila – 163 korakov do lekarne, pa prej je treba še v zdravstveni dom po recept – 1785 korakov, če bo oboje odprto istočasno.

To je ... osemsto dvainpetdeset evrov, dvajset centov gor ali dol.

SE ZADIHAN SESEDE NA STOL.

852 evrov minus 476 evrov ...

LENA

Koliko korakov misliš, da je do Londona?

NIKOLAJ

Ne vem ... Veliko.

LENA KOT PONAVALI PREMICA BELE FIGURE. NIKOLAJ ČRNE.

LENA

Jih boš preštel, ko prideva tja?

NIKOLAJ

Ne vem, če ...

LENA

Zakaj nimaš otrok, Nikola?

LENA

Ti si na vrsti.

NIKOLAJ

Uh, saj sva jih hotla, pa ni ratalo.

LENA

Pa bi jih mel?

NIKOLAJ

Aaa ...

Zdaj bi moral met že vnuke ...

LENA

Bi imel vnuke?

NIKOLAJ

Bi, samo ...

LENA

Se boš kdaj spet poročil?

NIKOLAJ

Daj, premakni mi trdnjavo na h8.

Kdaj praviš, da je tekmovanje?

LENA

Prvenstvo. *Evropsko prvenstvo. Šestega.*

NIKOLAJ

Konja na h7.

Šestega ... To je ... Kmalu.

DVESTO METROV DO KOLODVORA. TRIDESET TISOČ METROV DO LJUBLJANE. ŠE DVAJSET TISOČ
METROV DO BRNIKA .. TISOČ DVESTO TRIDESET KILOMETROV DO LONDONA. ŠE TRISTO
ŠESTINSEDEMDESET RABIM ...

LENA

Koliko je to korakov?

NIKOLAJ

Ne vem.

VE.

Daj mi tega kmeta na b5.

LENA

Požrla ti ga bom.

NIKOLAJ

Daj ga vseeno.

LENA

Če boš poskušal *slovansko obrambo*, te bom spet matirala.

NIKOLAJ

Zadnjič sem te jaz.

NI JE.

LENA

Nisi.

NIKOLAJ

Če ti ne bi pustil, da daš tekača nazaj na c4, bi te.

LENA

Ja, ampak me nisi.

Si že bil tam?

NIKOLAJ

Kje?

LENA

V Londonu.

NIKOLAJ

Enkrat sem hotel it, ravno malo starejši sem bil od tebe ...

Daj kralja na d5.

Šah.

Sem imel vse urejeno, plačan hotel pa vse, zveza je to takrat delala ...

LENA

Saj še. Pa potem?

NIKOLAJ

Nisem šel.

LENA

Zakaj ne?

JA, ZAKAJ ŽE?

NIKOLAJ

Ne vem ... Je že nekaj prišlo vmes.

LENA

Ampak zdaj pa greš.

ČE KAJ NE PRIDE VMES ...

NIKOLAJ

Lena, poslušaj ...

LENA

A se veseliš? Jaz se zelo. Ker vem, da lahko zmagam! Samo predstavljaljaj si svoje ime na tistem pokalu.

NIKOLAJ

Tvoje ime.

LENA

Trenerja vedno navedejo!

NIKOLAJ

Lena, ne vem ... Jaz nisem tvoj trener, niti tvoj dedek nisem, jaz nisem ...

NIHČE.

LENA

Ja zdaj še ne ..., ampak ko prideva tja, boš videl, bova slavna!

NIKOLAJ

Poslušaj, ne bi te smel jaz peljati ...

LENA

Ampak moraš me! Nikolaj, ne morem it brez trenerja! In mama je že podpisala dovolilnico. Na upravno enoto sva jo morali it iskat!

NIKOLAJ

Kaj ... res?

LENA

Ja! Če ne grem, bom kar umrla!

NIKOLAJ

A tako ...

LENA

Nikolaj, kdaj si bil nazadnje v Ljubljani?

NIKOLAJ

Dobrih dvajset ... ne, trideset let bo.

PETINTIRIDESET.

LENA

Kaj pa na Brezovici?

NIKOLAJ

Ne vem.

VE.

LENA

Nikolaj, kdaj si šel pa nazadnje v trgovino?

NIKOLAJ

Saj mi jo včasih prinese tisti prijazni fant, ki dela tam ... Khm, veš, da mi revma nagaja.

LENA

A imaš že trideset let revmo?

REVMA JE ZNAK STAROSTI, KI SI GA JE NIKOLAJ PRIDELAL ŠELE PRED DOBRIM DESETLETJEM.
TAKO REKOČ V ČASU, KO SE JE LENA RODILA.

NIKOLAJ

Ne, včasih sem ... Khm ... Veš, da sem to hišo zgradil sam.

LENA

Res?

GRADIL. NEDOVRSNIK.

NIKOLAJ

Ko sva se zaročila, sem dobil zemljo od svojega dedka in potem sva začela zidat.

LENA

Kdaj jo boš pa končal?

NIKOLAJ

Am ... zdaj je že malo pozno, da bi jo zidal čisto sam.

LENA

Pa rože?

ENA, DVA, TRI ŠTIRI ...

NIKOLAJ

Tud te sem posadil sam. A niso lepe?

LENA

Zakaj imajo pa rdeče liste?

... PETNAJST, ŠESTNAJST, SEDEMNAJST ...

NIKOLAJ

Tej vrsti se reče božična zvezda. Celo jesen pa do božiča ima rdeče liste, potem pa začne zelenet.

LENA

Zakaj jih imaš toliko?

... OSEMINDVAJSET, DEVETINDVAJSET, TRIDESET ...

NIKOLAJ

Ne vem. Mag... Moja jih je mela rada. Za vsako obletnico sem ji dal eno ...
Pa so ostale ...

... SEDEMINTIRIDESET, OSEMINTRIDESET! OSEMINTRIDESET.

LENA

A te je kaj strah letet?

NIKOLAJ

Letet?

Vedno sem hotel vedet, kako je. Ko sem bil tok star kot ti, veš, sem hotel bit kozmonavt.

LENA

A res?

NIKOLAJ

Čisto res.

NIKOLAJ

Vse sem imel že naštudirano; bral sem same astronomske knjige, cele ure sem buljil v nebo, da sem imel vrat čisto trd, clo svoj teleskop sem imel.

Veš, da se naša galaksija imenuje Rimska ali Mlečna cesta? Sestavljena pa je iz spiral in mi se nahajamo v tisti, ki se imenuje po Perzeju – to je bil grški junak in je potoval na hrbtu letečega konja – potem pa je naše osončje še v delu, ki se mu reče Orion, ne, Orionov ... Čakaj, kaj je že?

ORIONOV PAS.

Ah ... To sem vse vedel včasih. Vedel sem točno, kje v vesolju smo, in še angleško sem se učil zaradi tega. Pa rusko tudi.

LENA

Zakaj pa to?

NIKOLAJ

Veš, hotel sem delat za Naso al pa za Roskozmos, mi je bilo čisto vseeno, samo da bi me poslal v vesolje. Hotel sem bit nekdo.

LENA

Kdo?

NIKOLAJ

Nekdo pač. Nekdo, ki je ...

... tak, pomemben, za celo človeštvo, da bi kaj naredil.

LENA

Zdaj boš ...

A BOŠ?

... kot moj trener!

NIKOLAJ

Ja ... Am ...

Veš, vedno sem sanjal, da bi šel na Luno!

LENA

Pa si šel?

NIKOLAJ

Seveda. Čisto rumena je in luknjasta in okus ima po siru. Cel hlebec sem prinesel nazaj in potem sva z mojo to dajala na testenine. Rekla je, da boljših še ni jedla ...

LENA

To pa ni res.

NIKOLAJ

Čisto res. Potem sem pa mislil, da bi bil maratonec. Najhitrejši sem bil v klubu, celo na preizkušnje za mladinsko prvenstvo so me sprejel ...

LENA

Si bil prvi?

NIKOLAJ

Še vprašaš? Tako hiter sem bil, da sem moral dva dni čakati tistega, ki je bil drugi za mano.

Sem pa, najbolj sem si pa želel, da bi lahko enkrat igral na prvenstvu v šahu. Cele noči sem študiral strategije ... To je blo takrat, ko me je zveza pošiljala v London ...

LENA

Ampak nisi šel?

NIKOLAJ

Ne.

Kralja na d4.

LENA PREMAKNE BELO KRALJICO.

LENA

Šah mat.

Ampak midva pa vseeno greva, ne?

Nikola, midva pa vseeno greva?

SEVEDA GREVA!

LENA

Stoposto?!

NIKOLAJ

Enajst tisoč sto pet dni je, veš? Odkar si ... Odkar si zbolela. Enajst-tisoč-sto-pet.

Čas pa še kar teče ...

MAGDA

Res je. Ampak ne tako zelo.

GNIJOČE TRUPLO. NEKOČ ŽENSKA, KI SEDI NASPROTI NIKOLAJU, JE MAGDA. MAGDA NA MIZO POSTAVI ČAJNO SVEČKO IN POTRPEŽLJIVO ČAKA, DA JO NIKOLAJ S TRESOČO SE ROKO PRIŽGE. POZORNO OPAZUJE, KAKO PLAMEN Z NIKOLAJEVE VŽIGALICE POČASI ZAOBJAME STENJ IN POSTAJA VEDNO MOČNEJŠI.

NIKOLAJ

Zadnjič si me poklicala. Blo je, aa, mal čez polnoč. Spal sem, pa zaslišim, da me kličeš: *Nikola*, tako potihem. Skoraj čutil sem te, kako ležiš na drugi strani postelje. Pa se obrnem, ne, pa te ni blo več.

TRUPLO NEKAJ ČASA OPAZUJE PLAMENČEK, NATO SE LOTI RAZPOREJANJA LESENIH FIGUR PO ŠAHOVNICI.

NIKOLAJ

Nisem si, nisem si mislil, da bom kaj takega kdaj doživel. Tega ni, ne. Take stvari se ne dogajajo.

RAZKRAJAJOČE SE POTEZE PORUMENELEGA MESA V SVETLOBI SVEČ RES ŠE RAZKRIVAJO SLEDOVE LEPOTE, KI STA JO UDUŠILI STAROST IN SMRT, A SOBO NAPOLNJUJE VONJ VLAŽNE ZEMLJE IN FORMALINA. Z NERAZPOZNAVNO MOTNIMI OČMI TRUPLO LJUBEČE OPAZUJE NIKOLAJA IN SE POČASI NAGIBA PROTI NJEMU. UMIKAM SE.

MAGDA

Prav je tako. Da ne greš. Da ne greš daleč od mene.

NIKOLAJ

Prav je ...

NIKOLAJ PREMAKNE BELO FIGURO – ŠPANSKA OTVORITEV. MAGDA V ODGOVOR PREMAKNE ČRNEGA KMETA – SICILJANSKA OBRAMBA. SPROŽI ŠAHOVSKO URO. IGRA SE ZAČNE.

Misliš, da bi bil prvi? Ko so me pošiljal v London. Da sem mel šanso?

MAGDA

Kaj bi zdaj o tem?

NIKOLAJ

Pa ko sem se pripravljaj za maraton ... 10.3 sekunde sem mel na sto metrov.
To je blo nekaj!

MAGDA

Hišo je bilo treba dokončat. Se spomniš, kako sva hitela, da bi jo zgradila
pred zimo?

NIKOLAJ

Res sva ... pa je ... pa je nisva.

10.3 SEKUNDE!

MAGDA

Zadnji del naj bi bil za otroke. Tam, kjer je bila jablana, se spomniš? Se
spomniš, kako sva se veselila?

NIKOLAJ

To je blo ... Hm ... To bi blo ... Pa jih ... nisva ...

MAGDA

Streha še vedno pušča. Pa prepih je tudi, iz spalnice vleče.

IN OKNA NE TESNIJO VEČ.

NIKOLAJ

Misliš ...

MAGDA

Ne bo zmagala.

OROKAVIČENE PRSTE PRITISNEM OB ŠIPO.

NIKOLAJ

Bistra je.

MAGDA

Pa lepa tudi.

NIKOLAJ

Samo šah igrava.

MAGDA

Tudi midva sva tako začela. Prvič, ko sem te premagala, si me zasnužil!

NIKOLAJ

To je bilo ... drugače.

VSAKA LJUBEZEN JE DRUGAČNA.

MAGDA

Od takrat nisem izgubila. Meni si obljubil večno zvestobo. In zdaj ona sedi na mojem mestu in igra nasproti tebe?

Misliš, da jo lahko kar tako odpelješ? Kaj bodo rekli ljudje? *Nikola!* Ne varaj mojega spomina.

NIKOLAJ

Da bi ... Dovolilnico je prinesla.

MAGDA

Kdo bo plačal pot?

NIKOLAJ

Mogoče bi lahko kje dobil ... Saj ni tko veliko ... Lahko bi prodal rože ...

KOLIKO JE VREDNA HIŠA?

MAGDA

Pa potem? Kako jo boš spravil do letališča, ko pa še do lekarne ne moreš?
Poslušaj, kako ti poka v kolenih, pomisli na revmo, na mraz!

NIKOLAJ OMAHUJE. POPUŠČA. ČAS NA URI SE MU ODŠTEVA.
ODMIKAM SE.

MAGDA

Ne izdajaj tega, kdo si. Samo jaz to vem. Samo jaz te imam takega rada. Kaj bi ti tam zunaj? Tukaj je tvoje mesto. Tu si na varnem, tu si moj!

NIKOLAJ

A sem ti kdaj povedal ...

NE, TEGA JI NI NIKOLI POVEDAL.

... kako sem sanjal, da bom kozmonavt?

V SOBO PRITEČE LENA.

MAGDA

Ampak *Nikola*, ti se bojiš letenja!

LENA

Ne, ne, ne!

NIKOLAJ

Lena ...

LENA

To ni fer, ni fer!

NIKOLAJ

Ne morem.

NOČE.

LENA

Rekel si! Rekel si, da greva, poslušala sem, nisi rekel *mogoče*, gledal si vozne rede in si rekel, da greva!

NIKOLAJ

Ti pojdi, jaz pa ne ...

LENA

Ni fer!

Tekma je čez dva dni!

NIKOLAJ

Ne moreš vsega!

LENA

Ampak to absolutno moram!

NIKOLAJ

Mora se samo umret.

A SE MORA?

LENA

Zloben si, Nikolaj, zloben!

NIKOLAJ

Prestar sem za tako pot ... Revmo imam.

LENA

Tudi predvčerajšnjim si bil isto star in revmast!

NIKOLAJ

Predaleč je.

LENA

Ja, in?

NIKOLAJ

Nimam denarja! Ne moreva it, konec je, Lena, pozabi na vse skupaj!

TEŽKO JE POZABITI, NE?

LENA

Če ne greva, prisežem, da ne pridem nikoli več k tebi!
Čisto sam boš ostal in nihče več te ne bo obiskal!

OB ZADNJI STENI SE SKOZI SOBO SPREHODI MAGDA.

NIKOLAJ

Lena ... Ne morem.

LENA

Ampak zakaj?

NIKOLAJ SE ZGRBI NA SVOJEM STOLU IN SI OBRAZ ZAKRIJE Z ROKAMA.

NIKOLAJ

Pojdi domov, Lena. Boljše bo, da pozabiš name.

LENA

Lažnivec si, *Nikola*!

Vem, da nisi bil nikoli zares na Luni, vem, da nisi zares zmagal v teku, pa tudi noben šahovski vele mojster nisi!

Mama mi je povedala. Da se bojiš in da zato šteješ. Da vsi že vejo, je rekla, da ne bova zares šla nikamor. Tudi če bi mi uspelo ...

Pa mi je, uspelo mi je, in ti nisi ...!

NIKOLAJ ODPRE USTA, A GA BESEDE NE UBOGAJO. TOKRAT GA NITI STARČEVSKI KAŠELJ NE POPADE.

UTRUJENA SVA.

NIKOLAJ

Žal mi je.

TIKTAKANJE ŠAHOVSKE URE NAPOLNJUJE PROSTOR.

MAGDA

Sem vedela, da ne moreš skozi vrata, sem vedela, da te ljubezen ne spusti čez prag. Sam si me izbral. Leta si skrbel zame in se zapiral pred svetom. Sam si me naredil tako, v igranju iste igre šaha. In zdaj ...
Skoraj si pozabil, da bi moral biti moj, skoraj si bil že čez, preden si se obrnil.

NIKOLAJ

Nisem pozabil.

MAGDA

Kdo bi zalival rože, ko te ne bi bilo? Kdo bi mešal prah v dnevni sobi?

PRAH BI SE MEŠAL SAM!

MAGDA

Dovolj je bilo. Dovolj misli, dovolj načrtovanja. Utrujen si. Počivaj.

NE ŠE!

MAGDA

Tiho, ljubezen. Končano je. Nikamor ne greš, nikoli ne odideš.
Kako bi me lahko zapustil, ko si pa obljubil.

NIKOLAJ

Za večno.

MAGDA

Kaj si mi napisal? Povej mi, kaj si mi napisal, ko si vprašal, če ostanem?

Kaj si mi napisal, kadar si mi pisal pisma?

Kaj si mi napisal na venec, ki si ga položil na moj grob?

V.S.T.

NIKOLAJ

Vedno samo tvoj.

MAGDA

Nikoli več ne pozabi. Ne prenesem, da moje srce podarjaš drugim.

DOKLER NAJU SMRT NE LOČI. SMRT JE PRIŠLA.

MAGDA

Ampak naju ni ločila.

NIKOLI TE NE OBIŠČE NA GROBU.

MAGDA

Pogrešal bi me. Pa kam bi šel, ko se niti iz hiše ne premakneš, *Nikola*. Samo jaz sem te tako klicala, samo meni si odgovarjal.

NITI ENKRAT.

NIKOLAJ

To je bilo včasih.

MAGDA

Včasih si me ljubil.

NIKOLAJ

Vedno.

MAGDA

Vedno se ne konča.

A SE KONČA? A SE VEDNO KONČA?!

MAGDA

Si še moj, *Nikola*?

NIKOLAJ

Še.

MAGDA

Povej mi to.

MOLČI.

NIKOLAJ

Ljubim te.

ZAMOLKEL UDAREC PO OKENSKI ŠIPI.

MAGDA

Za vedno?

NIKOLAJ

Za vedno.

ZAMOLKEL UDAREC PO OKENSKI ŠIPI.

MAGDA

In samo mene?

In nikoli, niti v sanjah, nobene druge!

NIKOLAJ

Jaz ne sanjam.

ZAMOLKEL UDAREC PO OKENSKI ŠIPI.

MAGDA

Samo ene sanje si potreboval. Najino hišo in mene v njej.

NIKOLAJ

Jaz ne sanjam več.

KUHINJSKO OKNO SE S SUNKOM RAZBIJE. Z NOČJO, SNEGOM IN ČREPINJAMI SE VSUJEM
VANJO ... KOZMONAVT.

KOZMONAVT

Koliko časa rabi človeško telo, da se razgradi? Koliko tednov, mesecev, let
je potrebno, da se izgubi še zadnji las, zadnja kost, zadnji zob, ki je zarit vate?

NIKOLAJU.

Koliko časa boš še čakal, preden priznaš, da je prag tvoja zadnja omejitev?

STOJI RAZMRŠEN SREDI ČREPINJ IN TALEČEGA SE SNEGA. OTRESEM SI OBLEKO, POGLADIM LASE
IN ZAČNEM ZNOVA. VTISI SO POMEMBNI. NIKOLAJU PONUDI ROKO. POZDRAVIM GA Z ZNANIM
PRIDIHOM IRONIJE.

KOZMONAVT

Dober večer. Malo pozno je že za obiske, ampak ta je nujen.

NIKOLAJ

Za obiske? Tisti navadno pridejo skozi vrata!

KOZMONAVT

Pred nosom si mi jih zapiral.

NIKOLAJ

Kaj se poznavata?

KOZMONAVT

Popolnoma neznana sva si. Ampak sva začela na isti poti. Ti si končal tu, jaz tam. Klona, dve zvezdi v pasu Oriona, dvojčka v ozvezdju, ampak samo na videz.

Pusti me v hišo za to noč. To mi dolguješ, jaz sem ti ves čas posojal sanje.

NIKOLAJ

Jaz ne sanjam.

KOZMONAVT

Seveda sanjaš.

NIKOLAJ

Ne, jaz ne san...

KOZMONAVT

Sanjaš ... sanjariš ...

NIKOLAJ

Utihni!

KOZMONAVT

Naj bi poslušal človeka, ki si laže še v sanjah?

Kaj misliš, da ne vem, kako se ti noč za nočjo polni glava spet z idejami o veličini? Kako te mami nov začetek z otroškim obrazom!

V SOBO SMEJOČ SE PRITEČE LENA.

NIKOLAJ

Nehaj, prosim te!

LENA

Nikola, a te je kaj strah letet?

NE ČAKA NA ODGOVOR.

KOZMONAVT

Nimaš sanj? Se ne sprehajaš vsako noč po Rimski cesti in šepetaš cvetlicam v upanju, da bi zraslo več in več zvezd, da bi se svetilo celo nebo? Ne zalivaš skrbno vsak večer svojih rož, čakajoč, da ti ena v cvetu razkrije diamant, ki ga boš podaril *MagdaLeni*? Nimaš sanj o pretečenih maratonih in kolajnah? Pa o hišah z dokončano streho? Niti tistih, kjer končno v rokah držiš zaslužen priznanje, pa četudi je do tebe prišlo preko male sosede? Nimaš sanj? Kaj puščavnik ne sanja istih sanj o samoti? Se pogrebnik ne zbuja sredi noči prepoten, ker je sanjal sebe v grobu? Nikolaj, sanjal si nekoč. O zvezdah in ozvezdijih, in sprehajal si se med njimi vsako noč, dokler ni tvojih sanj napolnila ona. Počistila je vsak kotiček, vsako pajčevino zvezdnega prahu je počistila in ti pustila glavo prazno, ko je odšla. Kaj je ne polniš vsako noč nazaj, pa če samo za milimeter?

NIKOLAJ

Jaz nimam več sanj.

KOZMONAVT

Še mrtvi sanjajo.

UPIHNEM SVEČO. V KUHINJI ZAVLADA NENAVADNA TEMA. V NJEJ SE KOZMONAVT ZAZDIM SKORAJ PROSOJEN, KAKOR DA BI SKOZME LAHKO POSIJALA ŽE ZVEZDNA SVETLOBA. NIČ VEČ NE SKRIVA MAGDINEGA RAZKROJA. POD OČMI JI MIGOTAJI ČRVI IN PORUMENELA KOŽA SE JI LUŠČI Z ROK. PLAZ BESED SE VDA MRZLI NEOSVETLJENI HIŠI.

MAGDA

Sanjam o črvih, ki mi grizejo skoz lobanjo. Sanjam o hladu, ki spi v moji hrbtenici, in o zemlji, ki mi polni usta. Sanjam o razkroju in o niču, ki pride z njim. Mrtva sem, pa sanjam še naprej. In kadar lahko, kadar je prižganih dovolj sveč, se nagnem nad plamene, da si osmodim meso, in poskusim sanjat o toploti živega telesa. Včasih se skoraj spomnim, kakšen ritem ima utrip zaljubljenega srca.

Takrat sanjam tebe in te obiščem, da mi hlad preženeš iz kosti. Moj si, obljubil si mi življenje, terjam ga, čeprav mojega ni več.

KOZMONAVT

O čem sanjaš na večere, ko ti ne gre šah in ti pasjansa ne prežene misli o samoti?

NIKOLAJ

O njej, samo o njej.

MAGDA

O kateri?

O kateri?

SKOZI OKNO SE V SOBO ZLIJE NEKAJ ZIMSKIH SONČNIH ŽARKOV. MAJHNA, ŠE MANJŠA, 9-LETNA LENA, ŠE VEDNO OBLEČENA V ENODELNI KOMBINEZON, S KATEREGA PADAJO KEPICE SNEGA, V ROKI DRŽI RAVNOKAR IZPOSOJEN KORENČEK. Z ZANIMANJEM ZRE V VELIKO ŠAHOVNICO Z LESENIMI FIGURAMI.

LENA

Nikolaj, kaj je to?

NIKOLAJ

Trdnjava. Ta gre lahko levo-desno ali pa naprej-nazaj, kakor hočeš. Ta, s čudno glavo pa gre lahko postrani.

LENA

Kaj pa ta?

NIKOLAJ

To je kmet. Ta gre lahko za eno naprej, pa ni kaj dosti ... važen. Kanonfuter smo včasih rekli.

LENA

Kanon-futer?

NIKOLAJ

Ja. Gre za to, da je nekdo tukaj samo, da ga, eee ... Če grem jaz s kraljico sem, na primer, pa hočeš ti zaščititi tekača, vzameva, aaa, njega, pa ga postaviš predenj, ne.

LENA

Se pravi kmete žrtvujem za pomembnejše figure?

NIKOLAJ

Ja, tako nekako. Če nič ne tvegaš, nič ne dobiš, ne.

Ampak če pa pride kmet do konca, ga pa lahko zamenjaš za kraljico ... Če ti jo je kdo prej požrl.

LENA

Zakaj pa igraš proti sebi?

NIKOLAJ

Aaa, tko, da mal možgančke kravžlam, da ne pozabim mislit. Da ni dolgčas, ne ...

Pa da nisem preveč sam.

LENA

Kako si zapomniš vse to ...

NIKOLAJ

Lahko te naučim.

LENA

Kaj pa če mi ne bi šlo?

NIKOLAJ

Treba je bit potrpežljiv z ljudmi – tako kot z rožcami. Včasih traja leta, preden kakšne zacvetijo. Ampak se pa splača čakati, ne.

LENA

Misliš, da bo kmalu nehalo snežit?

NIKOLAJ

Ne verjamem, vsaj do jutra bo padalo.

Kako si rekla, ti je ime?

LENA

Lena.

NIKOLAJ

Lena? Kot *Magdalena*?

LENA

Samo Lena.

NIKOLAJ

Prav, pa samo Lena.

LENA

Ja. Se šaha nikol ne naveličaš?

NIKOLAJ

Se.

LENA

Pa potem?

NIKOLAJ

Igram pasjanso.

LENA

Kaj je to? Kaj takega kot šah?

NIKOLAJ

Ne, s kartami se igra.

LENA

Pokaži!

NIKOLAJ

Tako. Najprej dobro premešaš, potem pa raztalaš na štiri kupčke. To je taka igra, ki jo lahko igraš sam. Prve karte obrneš in potem, aa, takole po vrsti daješ nanje druge. Kot da šteješ.

LENA

Se vsakič izide?

NIKOLAJ

Ne. V tem je smisel, da ne veš, če se bo, pa vseeno igraš, ne. Pa tudi pozoren moraš bit, da ne zgrešiš zaporedja.

LENA

Nikolaj, a tukaj živiš čisto sam?

NIKOLAJ

Ja. Ampak mi dela Orion kdaj družbo pa rožce pa ...

LENA

Lahko pridem k tebi včasih, kadar bom sama doma? Na partijo pasjanse?

NIKOLAJ

Pasjansa je ... eee, no ... Lahko.

LENA

Космос начинается здесь.

NIKOLAJ

Prosim?

LENA

Hvala za korenček!

LENA STOPI NA PRSTE IN MU POLJUBI LICE. STEČE PROTI VRATOM IN KOT PUŠČICA IZGINE SKOZNJE.

NIKOLAJ SE OZRE PO MAJHNI PRAZNI KUHINJI, KI JO OSVETLJUJE LE SLABOTNA ORANŽNA LUČ.
ZASTRMI SE V ŠAHOVNICO.
ŠAHOVSKA URA BLAGO TIKTAKA.
ZMANJKUJE MU ČASA.

NIKOLAJ POLOŽI SVOJEGA KRALJA.
POČASI VSTANE IN STOPI DO PREDALNIKA. OBRNE KLJUČ, ODPRE PREDAL IN IZ NJEGA
POTEGNE OD MOLJEV OBŽRT KOVČEK, NA KATEREM SO NARISANI OBLEDELI PLANETI.

ZA HIP SE ZASLIŠI HREŠČANJE VOKI-TOKIJA, KI SE VKLOPI.
NIKOLAJ ZAČNE V KOVČEK V POČASNEM TEMPU POZORNO ZLAGATI SVOJE OBLEKE. Z MIZE
POBERE LENIN KATALOG. POLOŽI GA NA VRH OBLEK IN KOVČEK ZAPRE.

SPET SE ZASLIŠI PRIDUŠEN ZVOK ŠUMENJA VOKI-TOKIJA. SKOZENJ SPREGOVORM
KOZMONAVTOV GLAS, KI TOKRAT NEDVOMNO PRIPADA URADNI IN POVSEM REALNI OSEBI.
POLICISTU ALI REŠEVALCU PO VSEJ VERJETNOSTI.

VOKI-TOKI VSKAKE TOLIKO ZAHREŠČI.

GLAS iz VOKI-TOKIJA

Ne ... Ne vemo ... Mogoče demenca?

NIKOLAJ ŠEPAJOČ STOPI DO OBEŠALNIKA IN Z NJEGA Z VELIKIM NAPOROM SNAME PLAŠČ.
VOKI-TOKI ZAHREŠČI.

... če se je izgubil na sprehodu ...

PRAV POČASI SE OGRNE Z NJIM, SI NADENE ŠAL IN ROKAVICE.
SPET HREŠČANJE.

Ne, gostilne smo že pregledal ... Psi tudi niso ... ERP ... Ja, bomo še enkrat ...

S STOJALA SNAME POHODNE PALICE.

Možno, ampak ...

NIKOLAJ ODPRE VHODNA VRATA. V SOBO ZAČNE VETER NOSITI SNEŽINKE.
HREŠČANJE SE STOPNJUJE.

Bolje je bit realen.

A TE JE KAJ STRAH LETET?

Mogoče zjutraj ...

IN VOKI-TOKI HREŠČI.

Ampak ne verjamem ...

IN NIKOLAJ SE TRDNO OKLEPA STAREGA KOVČKA.

Zarad vetra tudi sledi ni.

NIKOLAJ, SUHLJAT, ZGUBAN MOŽ V POZNIH SEDEMDESETIH ALI ZGODNJIH OSEMDESETIH LETIH,
OVIT V PLASTI PLAŠČA IN ŠALA IN ROKAVIC, PRVIČ PO PETINTRIDESETIH LETIH, PRVIČ, ODKAR SE
JE VRNIL Z ŽENINEGA POGREBA, PRESTOPI PRAG.

Zaradi vih... Zaradi snežnega viharja!

HREŠČANJE VOKI-TOKIJA PREKINJA GOVOR.

Zaključujemo.

SKOZI VRATA V SOBO ZAČNE NALETAVATI SNEG.

Prosim?

IN VOKI-TOKI HREŠČI.

Ne. Samo dve šahovski figuri ... in prstan v snegu.

IN HREŠČI.

Črno kraljico, se mi zdi, in eno belo.

IN SNEG VZTRAJNO NALETAVA.

Pa vozne rede do letališča ...

IN HREŠČANJE POGOLTNE GOVOR.

SKOZI ODPRTA VRATA PA ŠE VEDNO PADA SNEG IN POČASI VZTRAJNO NAPOLNJUJE HIŠO.

KONEC

B(R)LOG

Vonj po knjigah

Zala Intihar

Cikli svetlobe V. (La Danse)

Mattisu

Ne pozabi plesati

s soncem,

prepusti se ritmu topline.

glasba dneva in večnost

Objem žarkov

spreminja

žalost

v

zlato.

(objavljeno v naši avgustovski številki, ki jo najdeš [tukaj](#))

Ko sem ponovno prebirala oktobrski Novi zvon, v iskanju navdiha za moj prispevek v B(r)logu, sem sebe v največji meri našla prav v tej pesmi Zale Intihar. Sem zelo senzitivna oseba in narava je ena izmed stvari, ki imajo name zelo močan vpliv. Verjamem v moč narave. V njen blagodejen vpliv na telo in na duha. Če jo le znaš začutiti in se ji prepustiti. Kot piše Zala: »Prepusti se ritmu topline.« Vse prevečkrat, sploh pa v tem (pre)hitrem in norem svetu, stremimo za velikimi idejami sreče in popolnosti. A ko dosežemo cilj, za katerega smo pričakovali, da bo v kompletu vseboval tudi srečo, smo vse prevečkrat razočarani in izpraznjeni. Sreče pa ni na spregled. V nas seva praznina, sprašujemo se, kaj je smisel življenja? Smisel je, da znaš sredi tega ponorelega sveta plesati s soncem. Da znaš uživati v objemu žarkov. Te majhne prisotnosti v trenutku bodo zapolnile praznino in žalost spremenile v zlata vredne trenutke čudenja in sreče. To so moji najljubši trenutki. Tako malo je včasih treba, da pozlatiš svoj sivkast dan.

O meni:

Obožujem literaturo in branje, knjižni molj pa sem, vse odkar sem se naučila brati. Po izobrazbi sem sicer naravoslovka, a so knjige moja največja ljubezen. Sem neskončno radovedna in včasih me bremeni misel, da je to življenje prekratko, da bi lahko o njem vedela čisto vse. Zato uživam v novih znanjih, ki jih najdem med platnicami knjig. Svoje navdušenje nad branjem sem najprej konec leta 2019 začela deliti na Instagramu, nato pa so me

prijateljice za rojstni dan presenetile z domeno za čisto pravi knjižni blog (še zdaj se mi kar zvrsti od navdušenja nad tako izvirnim darilom). Sama verjetno zanj ne bi zbrala poguma, zdaj pa si ne znam več predstavljati življenja brez njega. Kot bralka sem zaradi bloga in knjižnega Instagrama še bolj zrasla, spoznala krasne ljudi, odkrila pa sem tudi literarne revije, med prvimi prav Novi zvon, saj me je pritegnilo, da prostor posvečate tudi knjižnim blogerjem. Na mojem blogu in Instagramu se najde za vsakega nekaj, berem precej raznoliko literaturo in ne samo sodobnih in popularnih romanov. Pred kratkim sem se lotila tudi projekta, ki sem ga poimenovala #BralnaPotovanja. Cilj Bralnih potovanj je, da me knjige odnesejo v raznorazne kotičke sveta, saj sem se (kot verjetno še kdo drug) zalotila, da večinoma berem le knjige iz peščice držav. Tako sem se že mudila med slovenskimi priseljenci v Argentini in v sodobnem Caracasu, kjer vlada kaos, pot pa me bo naprej vodila še v Brazilijo, potem pa upam, da še na kakšen drug kontinent. Po vsaki prebrani knjigi za Bralna potovanja poleg tega, da zapišem recenzijo, raziščem še kaj več o državi, kulturi in pripravim zanimive vsebine za moja internetna kanala, med drugim tudi intervju s prebivalko/prebivalcem te države, da o državi kaj več izvemo še iz prve roke.

Vonj po knjigah:

Instagram - Blog

*V naslednji B(r)log vabim **Ivano Djakovič**, ki ustvarja knjižne vsebine na Instagramu. Všeč mi je, ker je edinstvena in ostaja zvesta sama sebi ter ker z nami deli navdušenje do starejših knjig, ki bi sicer utonile v pozabo. Večkrat odkrije prave bisere, ki jih ne boste zasledili nikjer drugje na socialnih omrežjih, in o njih krasno piše, da si želiš knjigo poiskati in z branjem začeti čimprej in takoj!*

Prebral_a si zadnjo številko Novega zvona.

***Februarja začnemo novo zgodbo, ki nas bo peljala čez meje
znanega.***

***Beremo se kmalu,
tvoj Novi zvon***

NOVI ZVON

Glavna in odgovorna urednica:

Nina Kremžar

Uredništvo za poezijo:

Veronika Šoster

Uredništvo za prozo:

Alex Kama Devetak

Zarja Vršič

Strokovna sodelavka – lektorica:

Karolina Zgaga

Oblikovanje, prelom in naslovnica:

Alex Kama Devetak

Nina Kremžar

Letnik IX, številka 6

(december 2020)

ISSN: 2385-9687

Revija deluje pod licenco creative commons.